Eldisgjald

Vesturbyggð

Gerður Björk Sveinsdóttir

Um Vesturbyggð

Varð til árið 1994 við sameiningu fjögurra hreppa

Sameinaðist Tálknafjarðarhreppi 2024

1.511 km^2

1.356 íbúar

Fjórar hafnir: Patrekshöfn,
Tálknafjarðarhöfn, Bíldudalshöfn og Brjánslækjarhöfn

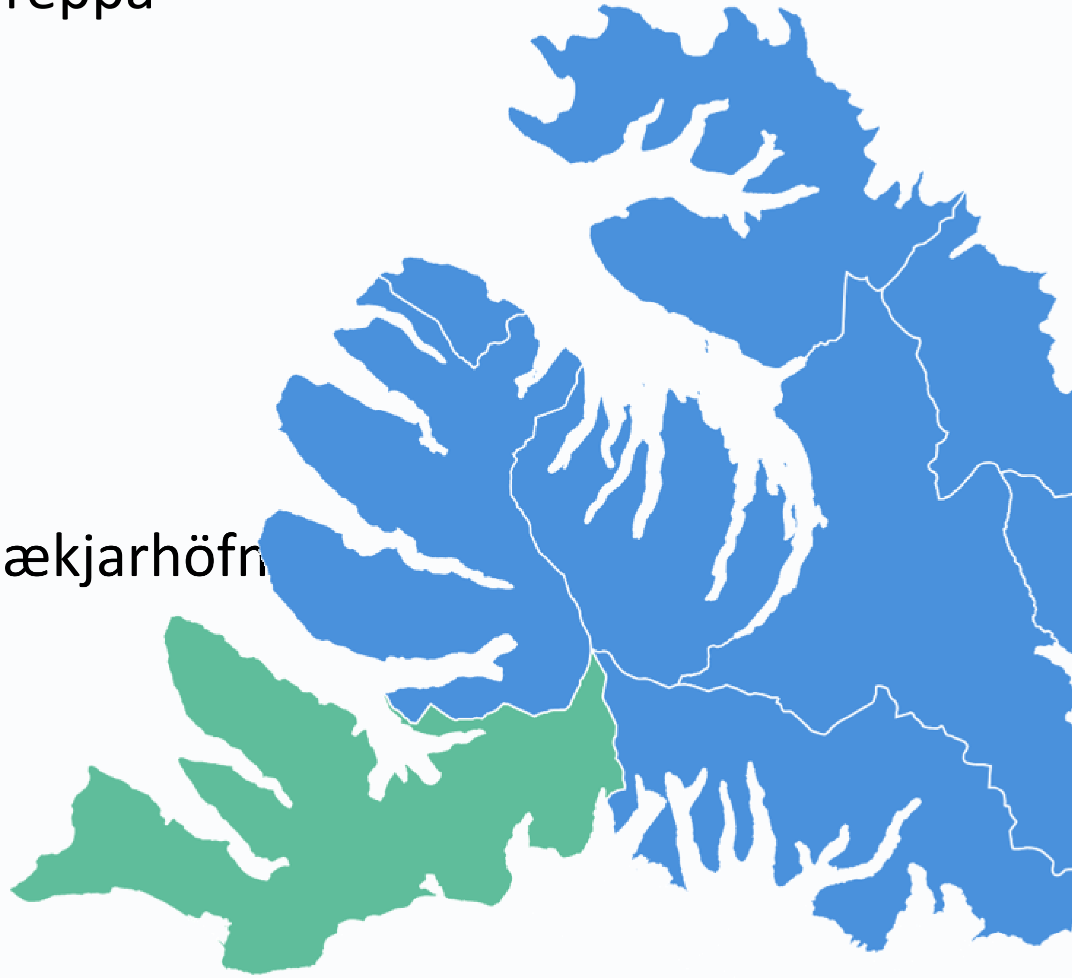

Þróun laxeldis í Vesturbyggð

FJARÐALAX

Hefur starfsemi —2009

Fyrsta slátrun —2011

Arnarlax
SUSTAINABLE ICELANDIC SALMON

2010— Stofnun

2014— Fyrsta slátrun

2016

Sameinast undir merkjum Arnarlax SUSTAINABLE ICELANDIC SALMON

2024

Arnarlax SUSTAINABLE ICELANDIC SALMON & ARCTIC FISH

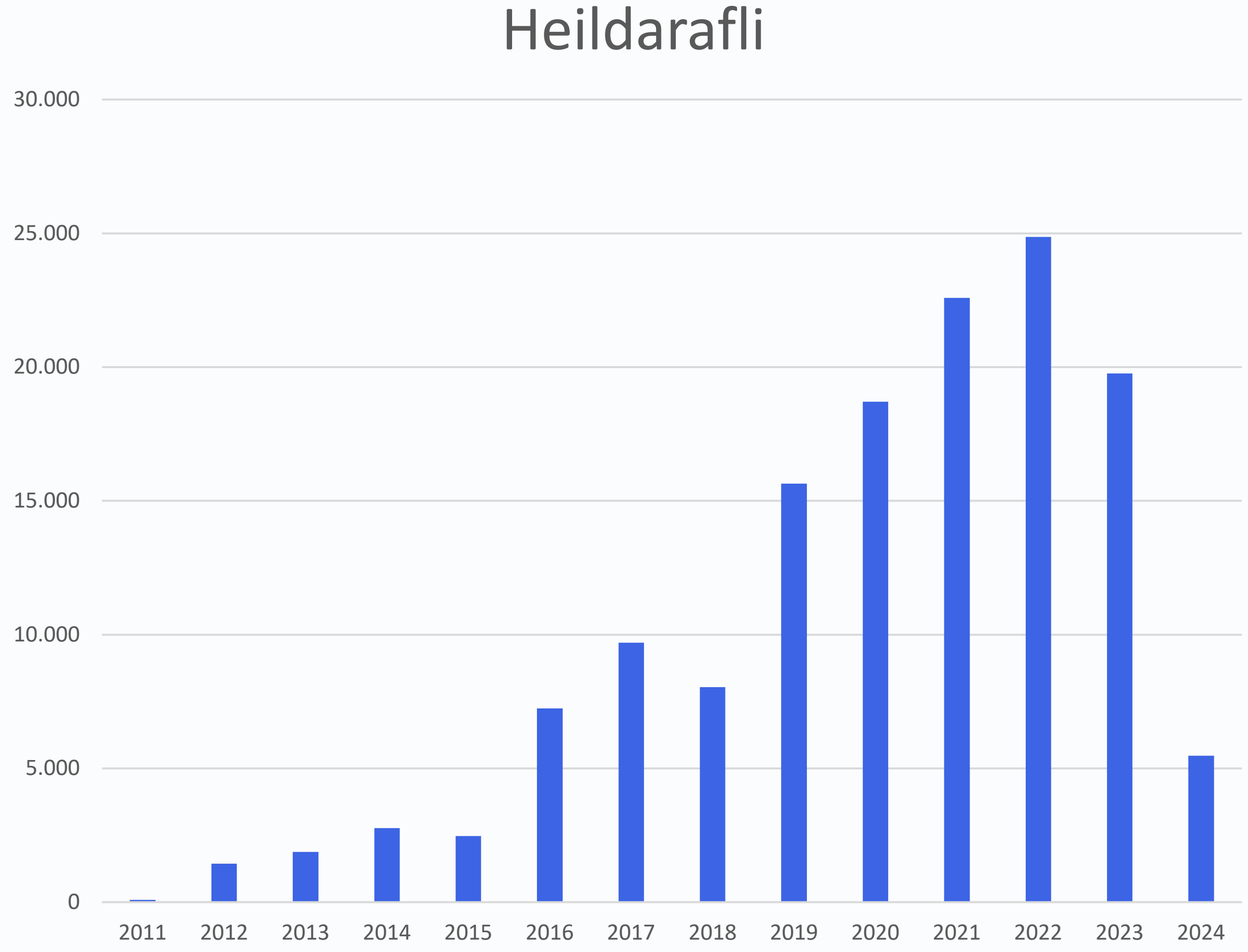

Rekstur og afkoma hafnarsjóðs 2006-2023

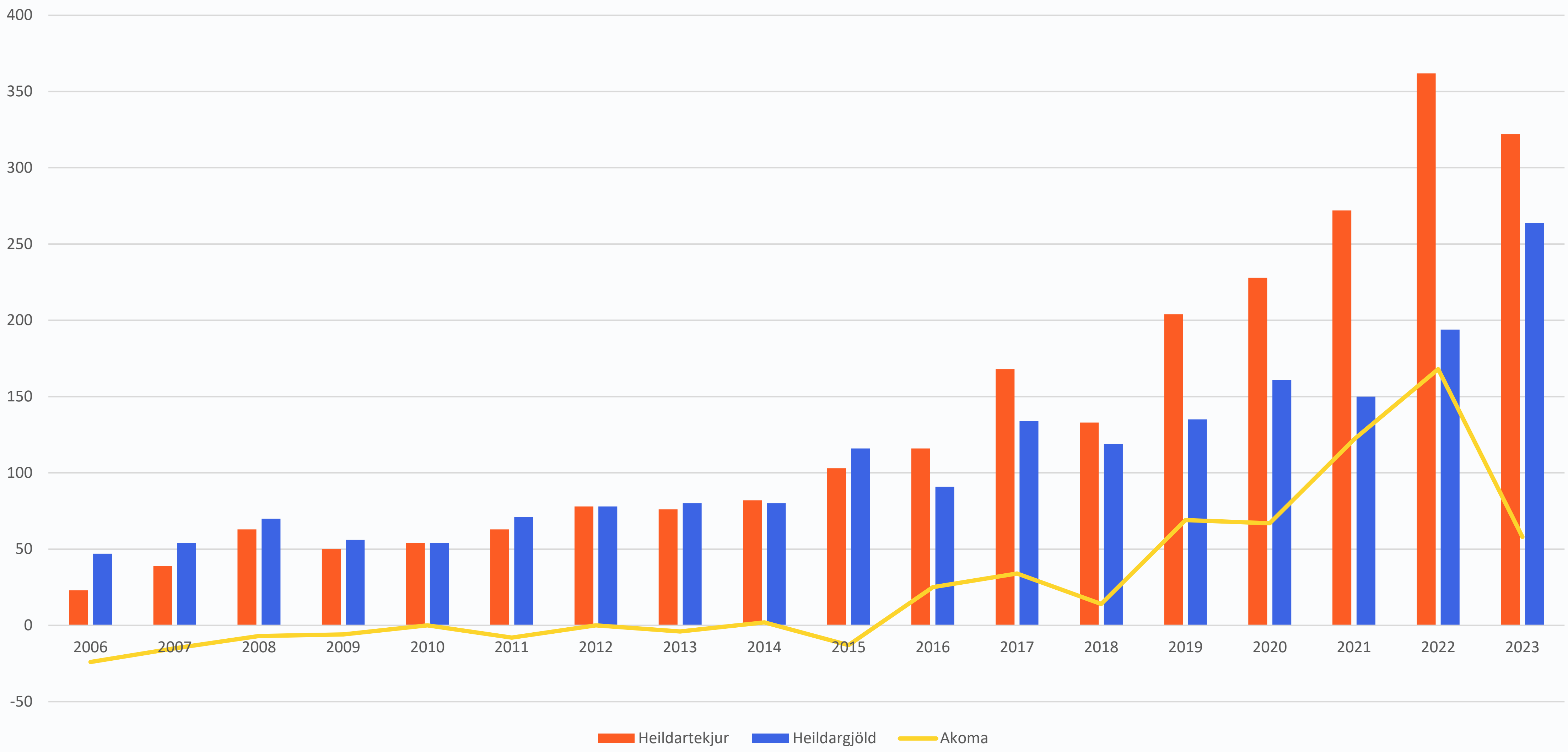

Aflagjöld af eldislaxi

- Í upphafi voru innheimtar **0,8%**
- Fært í **0,6%** árið 2015
- Úr stefnuræðu bæjarstjórnar:

  Vesturbyggð kemur myndarlega á móts við uppbyggingu fiskeldis á sunnanverðum Vestfjörðum með tímabundinni lækkun aflagjalds.
- Ávallt var miðað við söluverðmæti fisksins.
- Sama gjaldskrá þar til ársins 2020.
- Hækkun um **0,1%** úr **0,6%** af söluverðmæti í **0,7%** af markaðsvirði eldislax samkvæmt Nasdaq.

Dómsmálið

- Eldisfyrirtækin gerðu athugasemd við hækkunina.
- Annað fyrirtækið greiddi samkvæmt nýju gjaldskránni með fyrirvara um lögmæti hækkunarinnar en hitt greiddi miðað við eldri gjaldskrá.
- Þannig safnaðist upp skuld sem varð til þess að sveitarfélagið stefndi fyrirtækinu.
- Rök fyrirtækisins voru að um þjónustugjöld væri að ræða.
- Vesturbyggð lagði í mikla vinnu til að sýna fram á þjónustu á móti gjaldtökunni.
- Málið fór fyrir héraðsdóm.

Niðurstaðan var sú að gjalddtakan væri ólögmæt og ekki væri stoð í hafnarlögum til gjaldtökunnar.

Hafnalögin

- Heimild til gjaldtöku á eldislaxi var óskýr.
- Skýr krafa sem haldið hafði verið á lofti af eldissveitarfélögum frá því að starfsemin hófst.
- Innheimt skv. 17. gr. e. lið.

Aflagjald af sjávarafurðum sem umskipað er, lestaðar eru eða losaðar í höfnum. Sé gjaldið innheimt skal það vera minnst 1,25% og mest 3% af heildaraflaverðmæti. Þó skal gjaldið vera minnst 0,70% af heildaraflaverðmæti frystra sjávarafurða. Sjávarafurðir eru sjávarafli, þ.e. sjávardýr önnur en spendýr, þ.m.t. skrápdýr, liðdýr og lindýr, sem og matvæli sem eru unnin að öllu leyti eða að hluta úr sjávarafla.

Athugasemdir við frumvarpið

- Gerð athugasemd við það að það sé sett í hendurnar á hverri höfn fyrir sig að ákvaða á hvaða grunni eldisgjaldið er ákveðið.
- Lagt var til að kveðið yrði skýrt á um að eldisgjald miðist við aflaverðmæti þeirra sjávarafurða sem umskipað er, lestað eða losað í höfnum og að skilgreint yrði sérstakt hlutfall af afmælaverðmætum líkt og er varðandi aflagjöld af öðrum sjávarafurðum.
- Lagt var til að ákvæði um eldisgjald yrði eftirfarandi:

Eldisgjald af eldisfiski í sjókvíum, þar með talin eldisseiði, sem umskipað er, lestaður er eða losaður í höfnum. Eldisgjald má miða við heildarverðmæti af eldisfiski að hámarki 3% eða þyngd eldisfisks eins og f iskurinn fer um höfnina, óslægður. Gjöld samkvæmt þessum staflið skulu greidd af þeim sem rækta eldisfiskinn sem fer um höfn hverju sinni.

- Sambærileg umsögn var send frá Hafnasambandi Íslands og Samtökum sveitarfélaga í sjávarútvegi.

Niðurstaðan

- Búið er að skýra heimild til gjaldtöku af lönduðum eldisfiski í lögum.
- Nýtt ákvæði um eldisgjald.
- Ekki var tekið tillit til þeirra athugasemda sem bárust um mikilvægi þess að sett yrði viðmið í lögunum um gjaldtökuna sbr. það hvernig það er gert með aflagjöld.
- Hvert og eitt sveitarfélag ákveður fyrir sig hvert eldisgjaldið á að vera.

Vandamálið er enn til staðar – þröngvar sveitarfélögum til þess að gera samninga.

Staðan í dag

- Dómunum hefur verið áfrýjað til Landsréttar.
- Gera þarf viðeigandi breytingar á gjaldskrá hafnarinnar svo hún samræmist hafnarlögum.
- Skilgreina þarf kostnað við þjónustuna sem rökstuðning við gjaldtökuna.

Takk fyrir

Vesturbyggd.is
vesturbyggd@vesturbyggd.is